

Peyzaj ve Müziğin Etkileşimi: Müzik Bahçeleri

Gülennur ŞANLI^{1*}, Gizem CENGİZ GÖKÇE²

¹Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Sakarya.

²Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Sakarya.

¹<https://orcid.org/0000-0002-3646-1875>

²<https://orcid.org/0000-0001-9888-8623>

*Sorumlu yazar: gulennursanli@subu.edu.tr

Derleme

Makale Tarihiçesi:

Geliş tarihi: 12.07.2023

Kabul tarihi: 20.01.2024

Online Yayınlanma: 10.06.2024

Anahtar Kelimeler

Müzik bahçesi
Peyzaj tasarımı
Peyzaj mimarlığı
Park
Açık ve yeşil alanlar

ÖZ

Peyzajlar, sahip oldukları kültürel özellikleriyle birbirlerinden farklılık göstermektedir. Ekolojik çevre/coğrafya ve mimari yapı kadar, müzik de kültürü oluşturan/etkileyen değerlerden biridir. Bir toplumun müziği, içinde yaşanılan çevreden etkilenecek oluşmaktadır. Bu etkileşimin karşılıklı olduğunu söylemek mümkündür. Toplumu oluşturan bireyler üzerinde müzik, en etkili sanat olarak kabul edilmektedir. Peyzaj tasarım çalışmalarının; ekolojik, fonksiyonel ve estetik kaygı taşıdığı bilinmektedir. Aynı zamanda yapılan çalışmalar, toplumu oluşturan bireylerin duyularına hitap etmektedir. Müzik de, peyzaj tasarım çalışmalarında yer verildiği takdirde bireylerin duysal algılarına etki edecek önemli bir öğedir. Çalışmada, peyzaj tasarım çalışmalarında müziğin yeri ve etkisi, peyzaj mimarlığı bakış açısıyla yerli ve yabancı örnekler üzerinden değerlendirilmiştir.

The Interaction of Landscape and Music: Music Gardens

Review Article

Article History:

Received: 12.07.2023

Accepted: 20.01.2024

Available online: 10.06.2024

Keywords:

Music garden
Landscape design
Landscape architecture
Park
Open and green areas

ABSTRACT

Landscapes differ from each other with their cultural characteristics. Music is one of the values that create/affect culture, as well as ecological environment/geography and architectural structure. The music of a society is formed by being influenced by the environment in which it is lived. It is possible to say that this interaction is mutual. Music is accepted as the most effective art on the individuals who make up the society. Landscape design studies; It is known that it has ecological, functional and aesthetic concerns. At the same time, the studies appeal to the senses of the individuals who make up the society. Music is also an important element that will affect the sensory perceptions of individuals if it is included in landscape design studies. In the study, the place and effect of music in landscape design studies were evaluated from the perspective of landscape architecture, through domestic and foreign examples.

To Cite: Şanlı G, Cengiz Gökçe G., 2024. Peyzaj ve müziğin etkileşimi: müzik bahçeleri. Kadirli Uygulamalı Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(2): 490-504.

Giriş

Kültür, toplumun sahip olduğu maddi ve manevi değerler bütünüdür. Beşeri faktörlerin etkisiyle oluşan kültür, toplumların sanat ve mimari gibi öğelerine yansımaktadır. İnsan algısıyla anlam kazanan peyzaj, kaynağını bulunduğu çevrenin kültüründen almaktadır. Peyzaj gibi müzik de kültürden aldığı ilham ile şekillenmektedir. Bu bağlamda müzik ve peyzaj arasında bir paralellik olduğu düşünülmektedir (Akgül Barış ve Akgül, 2007).

Peyzaj tasarımı, doğası gereği kullanıcıların hem fiziksel hem de ruhsal ihtiyaçlarına yönelik estetik ve fonksiyonel alanlar yaratmaktadır. Ruhsal ihtiyaçlar duyularla bağ kurmayı gerektirmektedir. Müzik de, bireylerin duyuları üzerindeki en etkili sanat dalıdır (Li, 2017). Müziğin mekânda karakterize olmasıyla yarattığı iç ses, bireylerin müzik aracılığıyla mekânı algılamasına olanak tanımaktadır (Taşçıoğlu ve Başkan Günel, 2021). Müzik mekân ile etkileşim halinde olduğunda algılanması daha kolay bir hal alır. Peyzaj tasarım çalışmalarında alan kullanımları belirlenirken, müzik ögesine yer verilmesi kullanıcıların mekân ile kuracakları bağı doğrudan etkilemektedir. Peyzaj tasarımında müzik ögesine görsel ve işitsel olarak yer vermek mümkündür. Müzik enstrümanlarına donatılarda yer verilmesi ya da yaprak ve su ile doğal seslerin oluşabileceği tasarımlar, müziği mekâna somut olarak yansıtabilmektedir. Peyzaj ve müzik arasındaki ilişki böylelikle somut hale gelmektedir.

Müzik dinamik bir yapıya sahiptir. Bu yapısı sayesinde kompozisyon ve organizasyon açısından mekânların oluşmasına katkı sağlamaktadır (Bulu, 2018). Yüzyıllardır süre gelen bahçe gelenekleri, müzik ile mekânın ritim duygusunda birleştiğini göstermektedir (Li, 2017). Müzik ve peyzaj temel tasarım ilkeleri üretim sürecindeki kullanımları açısından benzerlik göstermektedir.

Aslan ve ark. (2014)'a göre; Peyzaj mimarlığına müziği eklemek duyusal ve görsel olarak mekânda yer vermek ile mümkün olmaktadır. Su ögesi kullanımı ve bitki yapraklarının çıkardığı sesler ile müziğin işitsel olarak algılanabilmektedir (Arslan ve ark., 2014). Eski Mısır döneminden bu yana su ögesi bahçelerde yaygın olarak kullanılmaktadır. Her ne kadar başlangıçta tarımsal amaçla su yüzeyleri oluşturulsa da zamanla bahçelerin dekoratif bir elemanı haline gelmiştir (Düzenli ve ark., 2019). İslam bahçelerinde su; dinginlik, meditasyon, düşüncelere dalmak, deşarj olmak için ortam oluşturmaktadır. Müzik ve şiir ile etkileşimi sayesinde rahatlatıcı ve huzur verici amaçla kullanılmaktadır. Bahçede yer alan havuzlar, fiskiye ve su kanalları ile birlikte tasarlanarak suyun musiki etkisi ortaya çıkarılmaktadır. Su ögesi bahçenin tam ortasında konumlandırılıp bahçe düzenlemeler ile dörde ayrılarak tasarlanmaktadır. İslam bahçelerindeki bu etkisi, Türk Bahçelerine II. Bayezid döneminde kurulan Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde tedavi amaçlı kullanılmasıyla yansımaktadır

(Khabbazi ve Erdoğan, 2012; Düzenli ve ark., 2019; Çiftci, 2023). Müzik görsel olarak ise; enstrümanların, nota ve simgelerin şekillerinden ilham alınarak hissettirilebilmektedir (Arslan ve ark., 2014). Bu çalışmada, peyzaj tasarım çalışmalarında yer verilen müzik bahçeleri ile müzik donatılarına dünyadan ve ülkemizden örnekler verilmiştir.

Dünyadan Örnekler

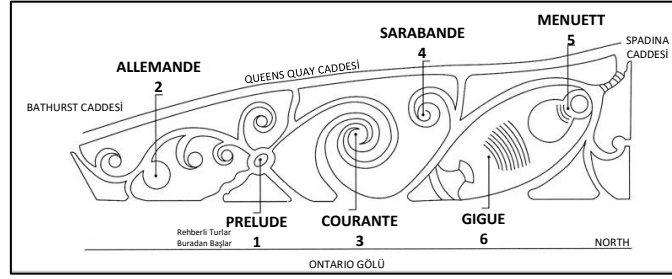
Toronto Müzik Bahçesi

Toronto Müzik Bahçesi, Kanada-Toronto’da yer alan Ontario Gölü kıyısında üç dönümlük alana sahip bir açık-yeşil alan olarak kurgulanmıştır. Şekil 1’de alana ait genel bir görünüm verilmiştir.

Şekil 1. Toronto Müzik Bahçesinden genel bir görünüm (Marquez, 2023)

Parkın tasarımında, Çellist Yo-Yo Ma ve Peyzaj Mimarı Julie Moir Messervy birlikte çalışmıştır. Peyzaj tasarım projesi hazırlanırken Johann Sebastian Bach’ın “The First Suite for Unaccompanied Cello” eserinden esinlenilmiştir (Anonymous, 2018; Kruse, 2021). Farklı etkilere sahip olan fakat aynı tonda dans parçalarının birbirini ardına dizilmesi anlamına gelen “Süit”, bahçenin her bir bölümünde yaratılan farklılık ile hissedilmektedir (Ünal, 2011; Kruse, 2021). Girişte bulunan kroki müzik eserinin sıralamasına uygun olarak bahçede nasıl hareket edileceğini tarif etmektedir (Kruse, 2021). Bach’ın bu eseri Prelude ve Sarabanda gibi bölümlerinde sakin ve melankolik bir atmosfere sahipken Courante gibi bölümlerinde daha enerjik ve canlıdır. Tasarımda bu dinamiğe ayak uydurarak parkın belirli bölümlerinde yapısal ve bitkisel materyal seçimi ve informal çizgiler ile ferah bir alan oluşturulurken belirli bölümlerinde dar ve sık dokulu bitkiler ve formal çizgiler ile kasvetli bir atmosfer yaratılmıştır. Toronto Müzik Bahçesi’ne ait kroki Şekil 2’de verilmiştir. Kroki üzerinde verilen rakamlar eserin sıralamasını ifade etmektedir.

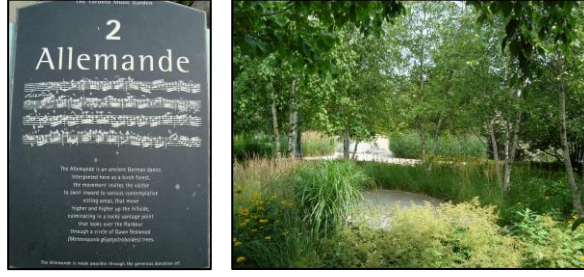
Şekil 2. Toronto Müzik Bahçesine ait kroki (Connell, 2012)

Prelude, eserin başlangıcıdır. Bu bölüm krokide 1 rakamıyla ifade edilmekte olup kıvrımlı yollarıyla dalgalı bir göl manzarası sunmaktadır. Bu alana ait görsel Şekil 3'te verilmiştir. Granit kayalar ve bodur bitkilerle yapılan tasarım ziyaretçilere içinde yürünebilen bir nehir hissi verirken; düz gövdeli ve düzenli aralıklarla dikilen *Celtis occidentalis* (Batı çitlembiği) bitkileri müzik ölçülerini andırmaktadır (Pam, 2009). Süit'in bu bölümü eserin başlangıcı olduğu gibi parkın da başlangıç noktasıdır. Süit gibi park da ziyaretçileri bu bölümde karşılamaktadır.

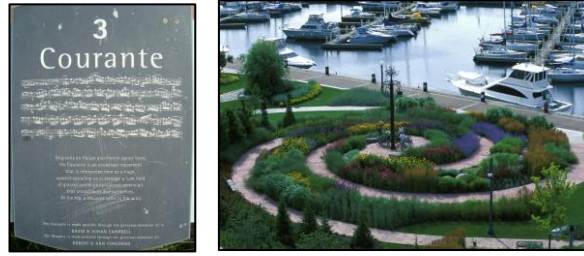
Şekil 3. Prelude bölümünden bir görünüm (Pam, 2009)

Kroki üzerinde 2 rakamıyla ifade edilmiş olan Allemande, aslen eski bir Alman dansıdır. Sakin ve ritmik bir düzene sahiptir. Kurtuluş, özgürlük ve sürükleyiciliği temsil eder (Korlu, 2004). Bu bölüm *Betula sp.* (Huş) ormanı ve *Metasequoia glyptostroboides* (Su Ladini) ile çevrelenmiş olup seyir noktasında ziyaretçilerin ruhsal olarak içe dönmeleri amacıyla oluşturulmuştur (Pam, 2009). Süit'in bu bölümün tasarıma ziyaretçilerin kendileri ile baş başa kalıp, ruhsal bir yolculuğa çıkabilecekleri alanların oluşturulmasıyla yansıtılmıştır. Yapraklı ağaçlarla çevrelenen gezinti parkurları sürükleyiciliği temsil etmektedir. Alandan bir görünüm Şekil 4'te yer almaktadır.

Şekil 4. Allemande bölümünden bir görünüm (Pam, 2009)

Courante, İtalyan ve Fransız dans stildir. Hızlı ve neşeli bir tempoya sahiptir (Korlu, 2004). Bahçenin krokisi üzerinde 3 rakamıyla ifade edilmiş olan bölümdür. Kır çiçekleriyle kaplı olan alan spiral forma sahiptir. Tepe noktasındaki “Mayıs Direği” adı verilen öge ile baharı simgelediği düşünülmektedir (Pam, 2009). Süit’in neşeli temposu baharı temsil eden tasarım öğeleri ile bahçeye aktarılmıştır. Oluşturulan spiral formunun ortasında renk etkisi olan mevsimlik bitkiler kullanılmıştır. Şekil 5’te bu bölümden görünüm yer almaktadır.

Şekil 5. Courante bölümünden bir görünüm (Pam, 2009)

Sarabande, eski bir İspanyol dans stildir. Bu dans törensel bir niteliğe sahiptir, ölçülü adımlarla oynanır ve ağır bir temposu vardır. Eserin bu bölümü duygu yoğunluğu yüksek melodilere sahiptir. Başlangıçta yüksek ve çok sesli iken sona doğru yalın ve basittir (Korlu, 2004). Kroki üzerinde 4 rakamı ile ifade edilen alan, ibreli bitkilerle çevrili olup yay formunda olan yol dairesel bir alanda noktalanmaktadır. Bu alan şairler köşesi olarak adlandırılır. Yapılacak okumalar için bir sahne ve küçük bir havuz tasarlanmıştır (Anonymous, 2017; Kruse, 2021). Parkın bu bölümü, sahneye odaklanılması için sık dokulu bitkiler kullanılarak oluşturulmuş yapısı ile Süit’in duygu yoğunluğunu betimler niteliktedir. Şekil 6’da alana ait görsel bulunmaktadır.

Şekil 6. Sarabande bölümünden bir görünüm (Pam, 2009)

Menuett; Bach'ın müziği ile çağdaş bir dans figürüdür. Ağır temposuna rağmen zarif ve incelikli figürleri olan bir halk dansıdır. Süt'in bu bölümü majör başlar ve minör ile sonlanır. Neşe ve hüznü aynı anda hissettirir (Korlu, 2004). Dairesel ve simetrik hatlara sahip pavilyon peyzaj tasarım ilkelerinden biçim, tekrar, ölçü, egemenlik, çizgi özelliklerini yansıtırken; pavilyon üzerine kaplanan sarılıcı bitkiler doku, renk, sadelik, birlik ile tasarımda resmiyet ve zarafeti aynı anda yansıtır. Bu bölüm kroki üzerinde 5 rakamıyla ifade edilmiş olup alanda müzik gruplarının ya da dans topluluklarının sahne alabileceği küçük bir pavilyon yapı bulunmaktadır (Pam, 2009). Şekil 7'de pavilyon yapıdan bir görünüm bulunmaktadır.

Şekil 7. Menuett bölümünde bulunan pavilyon yapıdan bir görünüm (C, 2010; Pam, 2009)

Gigue; İngiliz asıllı, hareketli bir barok dönemi dansıdır. Aceleci ve akıcı bir tempoda ilerleyen bölüm coşkulu ve neşelidir (Korlu, 2004). Bu bölüm kroki üzerinde 6 rakamıyla ifade edilmiştir. Parkın bu bölümünde liman manzarasına karşı geniş çim basamaklarla oluşturulmuş bir amfi bulunmaktadır. Yay şeklinde oluşturulmuş basamaklar taş bir sahneyi çevreleyerek amfi tiyatro oluşturmaktadır. Sahne genellikle doğaçlama gelişen performanslara ev sahipliği yapmaktadır (Pam, 2009). Geniş çim yüzey ve amfi tiyatro sahip olduğu geometrik çizgiler, sadelik ve düzen ile barok dönemini yansıtmaktadır. Süt'in bu bölümünü coşkusu tasarıma sahne performanslarının sergilenebileceği bir çim amfi olarak yansıtmıştır. Bu alan tıpkı Süt'in neşesine benzer olarak ziyaretçilerin özgürce dans edip şarkılar söylediği bir alandır. Şekil 8'de çim basamaklardan bir görünüm verilmiştir.

Şekil 8. Gigue bölümünden bir görünüm (Anonymous, 2018, 2022; Pam, 2009)

Ziyaretçiler bu bahçeyi kendileri deneyimleyebilecekleri gibi rehber önderliğinde de gezabilmektedir. Rehberler, tur esnasında Bach'ın eseri hakkında bilgi verirken Allamande bölümünde ziyaretçileri dansa davet ederek tasarımın müzikten nasıl esinlendiğini deneyimlemelerini sağlamaktadır (Kruse, 2021). Müziği biçimsel ve deneyimsel olarak tasarıma entegre eden Toronto Müzik Bahçesi, 2005 yılında Leonardo da Vinci Yenilik ve Yaratıcılık ödülüne layık görülmüştür (Anonymous, 2018).

Highfield Keşif ve Müzik Bahçesi

Amerika Birleşik Devletleri'nin New Jersey eyaletinde bulunan Greenwood Bahçeleri'nde yer almaktadır. Bahçe 12 dönümlük alanda her yaş grubundan kullanıcı için çeşitli keşif etkinliklerine olanak tanımaktadır. Keşif bahçesi içinde yer alan Müzik Bahçesi, müzikte kullanılan sol anahtarlı şekli verilerek tasarlanmıştır (Anonymous, 2023a). Şekil 9'da Highfield Keşif ve Müzik Bahçesi'ne ait bir görünüm verilmiştir.

Şekil 9. Highfield Keşif ve Müzik Bahçesi'nden bir görünüm (Anonymous, 2023a)

Bahçe içerisinde davullar, çanlar ve çeşitli vurmali çalgılar içeren beş müzik durağı ve bir sahne yer almaktadır (Anonymous, 2023a). Şekil 10'da bu öğelere ilişkin görseller bulunmaktadır.

Şekil 10. Highfield Keşif ve Müzik Bahçesi'ndeki öğelerden görüntüler (Weingartner, 2023)

San Diego Botanik Bahçesi

Amerika Birleşik Devletleri, Kaliforniya eyaletinde bulunan San Diego Botanik Bahçesi 37 dönümlük arazide 29 tematik alana sahiptir. Bunlar arasında Kuzey Amerika Batı Yakası'nın en büyük çocuk bahçesi niteliğini taşıyan Hamilton Çocuk Bahçesi'ne de ev sahipliği yapmaktadır (Anonymous, 2021). Keşif temasıyla tasarlanan bahçe çocukların doğayı özgürce deneyimlemesine odaklanmaktadır. Bu nedenle bahçede bitkiler ve hayvanları keşfederken işitme ve koklama gibi duylara hitap eden donatılar yer almaktadır (Anonymous, 2023d). Geri dönüştürülebilir doğal malzemelerden üretilen bu oyun elemanları Şekil 11'de gösterilmiştir.

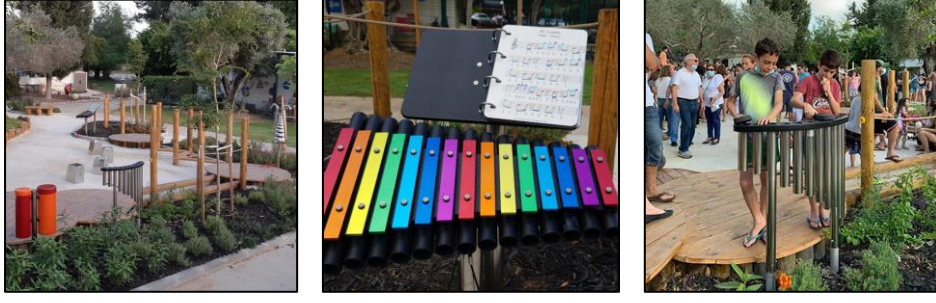

Şekil 11. Hamilton Çocuk Bahçesi işitsel donatılardan görüntüler (Anonymous, 2023d)

Guy'ın Müzik Bahçesi

İsrail'in kuzeyinde Kibbutz Magal bölgesinde bulunan bir müzik bahçesidir. 6 yaşında vefat eden Guy'ın ailesi oğullarının müzik tutkusu anısına halka açık bir müzik bahçesi yaptırmıştır. Müziğin iyileştirici gücüne odaklanan tasarımda seçilen donatıların herkes için erişilebilir olmasına dikkat edilmiştir. Bahçede açık hava davulları, cajon, tumba, açık hava müzik kitabı ve üzerinde Guy'ın adı yazan bir ksilofon bulunmaktadır (Anonymous, 2020). Şekil 12'de açık hava enstrümanlarına örnekler verilmiştir.

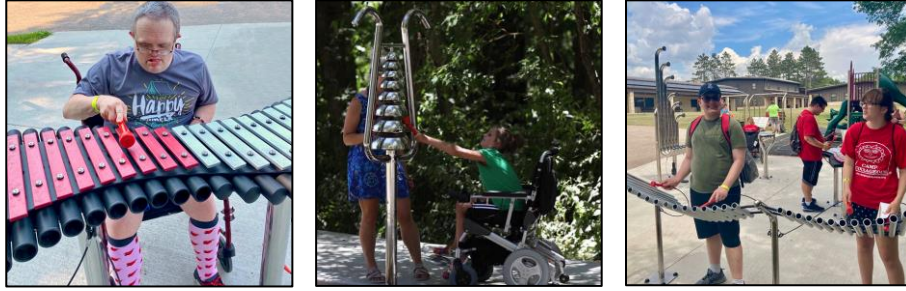

Şekil 12. Guy'ın Müzik Bahçesi'nden görünüm (Anonymous, 2020) URL-3, 2020)

Courageous Kampı

Amerika Birleşik Devletleri'nde Iowa eyaletinde yer almaktadır. Kâr amacı gütmeyen kuruluş, özel ihtiyaçları olan bireyler için yıl boyu etkinlik imkânı sunmaktadır. Parkta bulunan müzik bahçesi her yaş grubundan katılımcının fiziksel ve bilişsel ihtiyaçlarını dikkate alarak tasarlanmıştır (Anonymous, 2023b). Şekil 13'te duyuşsal temelli aktiviteler için yer seçilen açık hava müzik aletlerinden örnekler gösterilmektedir.

Şekil 13. Camp Courageous açık hava müzik aletlerinden görünüm (Anonymous, 2023c)

Jess Mackie Müzik Bahçesi

İskoçya'nın başkentinde bulunan Edinburg Çocuk Hastanesi Jess Mackie Müzik Bahçesi'ne ev sahipliği yapmaktadır. Bahçe 14 yaşında hayatını kaybeden Jess anısına kurulmuştur ve Jess Mackie Memorial Fund tarafından finanse edilmiştir (Anonymous, 2023b; URL-4, 2023). Bireylerin doğal alanlar ile iç içe olması stres seviyelerinde azalma ve ruh sağlığının iyileşmesine olumlu etkisi bulunmaktadır. Sağlık kuruluşlarında yapılacak tasarımların doğallığı da bireyler üzerinde sakinleştirici bir etki yaratmaktadır (Külekçi ve Sezen, 2020; Yakınlar, 2020). Sakıcı ve Var (2014), yaptıkları çalışmada sağlık kuruluşlarının fiziksel çevresindeki kalitenin hastaların iyileşme sürecine olumlu yönde katkı sağladığını tespit etmiştir. Hastane bahçelerinde sağlanacak yeşil ve doğal dokunun hastaların ruh hallerini olumlu etkilediği, iyileşme sürecine katkı sağladığı, ferahlama ve rahatlamaya sebep olduğu belirtilmiştir (Sakıcı ve Var, 2014). Jess Mackie Müzik Bahçesi, hastanelerin iyileştirici

görevinden ilhamla müzikal ve terapi bahçesi olarak tasarlanmıştır. Şekil 14’te bahçe içerinden yer alan müzikal donatılara örnekler verilmiştir.

Şekil 14. Jess Mackie Müzik Bahçesi’nden görünüm (Anonymous, 2023b)

Shizhushan Parkı

Çin’in Chongqing kentinde yer almaktadır (Whitelocks, 2017). Parkın tasarımında kemandan ilham alınırken, koşu parkurundan donatılara kadar parkın çeşitli alanlarında müzikal öğelere yer verilmiştir. Şekil 15’te parktan görünüm yer almaktadır.

Şekil 15. Shizhushan Parkı'na ait görünüm (Le, 2013; Whitelocks, 2017)

Türkiye’den Örnekler

Sakarya Çocuk Hakları Sokağı

Sakarya ili Adapazarı ilçesinde yer almaktadır. Çocuk Hakları teması üzerine kurgulanan parkta yer alan donatıların seçiminde erişilebilirliğin yanı sıra, çocukların fiziksel ve bilişsel gelişimine katkı sağlaması etkili olmuştur. Buna uygun olarak parkta işitsel nitelikte çocuk oyun elemanlarına yer verilmiştir (Anonim, 2023). Şekil 16’da bu donatılardan örnekler verilmiştir.

Şekil 16. Çocuk Hakları Sokağı'ndaki işitsel donatılar (Orijinal)

Okul Öncesi Eğitim Kurumu

Okul öncesi eğitim kurumlarında da çocukların duyuşsal gelişimine katkı sunacak mekânlar yaratıldığı görülmektedir. Şekil 17'de bir anaokulu bahçesinde oluşturulmuş müzik duvarına ait görsel yer almaktadır. Bu duvar; metal, tahta, plastik gibi farklı doku ve ses özelliğine sahip materyaller seçilerek hazırlanmıştır. Öğrenciler bu duvarda üflemeli ve vurmali çalgılara benzer sesleri deneyimleyebilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında sağlanan müzik imkânlarının çocukların sosyal, duyuşsal, kültürel ve psikomotor gelişimine katkı sağlamaktadır.

Şekil 17. Anaokulu bahçesindeki müzik duvarı/Sakarya (Orijinal)

Ortaöğretim Kurumu

Okul öncesi, eğitim kurumlarında olduğu gibi liselerde de benzer çalışmalar görmek mümkündür. İzmir ilinde yer alan bir Anadolu lisesinde öğrencilerin el becerilerini ve müzikal yönlerini geliştirmek amacıyla bir müzik bahçesi kurulmuştur (Anonim, 2022). Okul bahçesinde yer alan bu parkta vurmali çalgılar ile mutfak gereçlerinden üretilen müzik aletlerinin olduğu bir duvar yer almaktadır. Şekil 18'de bu bahçeden örnekler verilmiştir.

Şekil 18. İzmir'de yer alan bir anadolu lisesinin müzik parkı (Aliğa İlçe M.E.M., 2022)

Nilüfer Müzik Parkı

Bursa'nın Nilüfer ilçesinde yer alan Nilüfer Müzik Parkı 1200 m²'lik alanda vurmali çalgılar, piyano yol ve müzik tahtası gibi çeşitli müzikal donatılar bulundurmaktadır. Parkta aynı zamanda sanatçılar anısına özel tasarım banklara ve müzik aletlerinden ilham alınmış heykellere yer verilmiştir (Anonim, 2018). Şekil 19'de parkta bulunan donatılara örnekler verilmiştir.

Şekil 19. Nilüfer Müzik Parkı'ndan görünüm (Nilüfer Belediyesi, 2018)

Sonuç

Çalışmada verilen örneklerden de görüldüğü gibi müzik bahçelerinin; kent parkı, semt parkı, okul bahçeleri gibi farklı ölçeklerde uygulanması mümkündür. Müziğin de peyzaj mimarlığı gibi yaratıcı düşüncenin bir ürünü olması ritim-denge gibi temel tasarım ilkelerinde ortak paydada buluşmalarına olanak sağlamaktadır. Buna bağlı olarak müziğin peyzaj tasarım sürecinde tema niteliğinde kullanılması yapılan çalışmanın kompozisyonel bağının kuvvetli olmasını sağlar. Bu konu ile ilgili yabancı örneklerin yerli örneklere kıyasla sayıca daha fazla olduğu görülmüştür. Yabancı örneklerde müziğin tematik olarak işlendiği, donatı ölçeğinde değil parkın bütününe müzik bahçesi olarak kurgulandığı görülmektedir. Yerli örneklerde ise işlevsellik ve fonksiyonelliğin ön planda olduğu görülmektedir. Tasarımların müzik teması üzerinde kurgulanmamış olması uygulamaların alandan bağımsız görünmesine sebep olmaktadır. Parçacıl tasarlanan alanlar peyzaj ve müzik birleşiminin görsel ve işitsel etkisini azaltmaktadır. Bu durum uygulanan alanlarda müzik temasının sürdürülebilirliğini sağlamakta olumsuz etki yaratmaktadır.

Peyzajın duyuşsal gelişime olan etkisi erken çocukluk döneminde başlamakta, tüm yaş gruplarına hitap ederek ilerleyen yaşlarda da devam etmektedir. Görsel hafızanın oluşumunda peyzajın işitselliği etkilidir. Peyzaj mimarlığının işitsellik özelliğinin var olduğu unutulmamalıdır. İşitsel peyzaj algılarla doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle yapısal peyzajın formunu ve karakterini şekillendirir. Yaşam boyu oluşacak görsel ve işitsel hafızanın devamlılığı açısından yapılan çalışmalarda peyzajın duyulara olan katkısının göz önünde

bulundurulması gereklidir. Tasarım uygulamalarında, peyzajın bu özelliği “müzik bahçeleri” alan kullanımıyla veya donatı ölçeğinde sürece dâhil edilebilmektedir. Buna bağlı olarak müzik, tasarım çalışmalarında malzeme seçimini de etkilemektedir.

Kentleşmenin ve hayat koşturmacasının arttığı günümüz koşullarında parklar, bahçeler, açık ve yeşil alanlar kapalı mekânlara kıyasla daha fazla tercih edilmektedir. Peyzajların benzersiz niteliği kültürden gelen farklılıklar neticesinde oluşmaktadır. Açık ve yeşil alanlar; özellikle ziyaret amaçlı kullanılmasının yanı sıra yerel kullanıcıların da dinlenme, geçiş, spor, meditasyon vb. işlevlerle günlük hayatlarına dahil ettiği güzergâhlar olabilmektedir. Bu nedenle, bu alanlarda müzik-peyzaj ilişkisinde müziği üreten ya da dinleten kültürel faaliyetlere (doğal ve yapısal materyallerin işitsel özellikte olması ya da müzik üretmek ve dinlemek için yapısal mekânlar yaratmak) olanak sağlanmalı; bireylerin fiziksel, ruhsal ve kültürel gelişimine hizmet etmelidir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyan Özeti

Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sağlamış olduklarını beyan ederler.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarları aralarında herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Kaynaklar

Adapazarı Belediyesi., 2023. Çocuk hakları sokağı açılışa hazır. <https://www.adapazari.bel.tr/haber/6/1334/cocuk-haklari-sokagi>. Erişim Tarihi: 07.07.2023.

Akgül Barış D, Akgül E., 2007. Tarihsel bir perspektifte türk müzik ve peyzaj sanatında kültürel paralellikler. Kastamonu Eğitim Dergisi, 15(2): 707-718.

Akpınar Külekçi E, Sezen I., 2020. Peyzaj tasarım sürecinde iyileştirme bahçeleri. Bursa Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 34(Özel Sayı): 337-350.

Aliğa İlçe MEM., 2022. Mustafa Güngör Çolakoğlu Anadolu Lisesi müzik park açılışı. <https://aliaga.meb.gov.tr/www/mgc-anadolu-lisesi-muzik-park-acilisi/icerik/1178>. Erişim Tarihi: 10.07.2023.

Anonymous., 2021. Explore our gardens. <https://sdbg.org/explore-our-gardens/>. Erişim Tarihi: 08.07.2023.

Anonymous., 2023a. Highfield Discovery Gardens. <https://www.greatparks.org/parks/glenwood-gardens/the-highfieldddg-discovery-garden>. Erişim Tarihi: 29.06.2023.

Anonymous., 2023b. New Music Park Wins Over Camp Guests and Bolsters Inclusivity. <https://www.percussionplay.com/camp-courageous-music-park/>. Erişim Tarihi: 09.07.2023.

Anonymous, 2023c. San Diego botanic garden. <https://dpadesign.com/sdbg-hamilton-childrens>. Erişim Tarihi: 08.07.2023.

Arslan F, Mustan Dönmez B, Yılmaz B., 2014. Görsel ve işitsel sanatların doğa ile olan köprüsü: Peyzaj mimarlığı. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 4(9): 99-106.

Bulu A., 2018. Müzik ile mekân arasındaki ilişkiye yönelik deneysel yaklaşımların incelenmesi. Hacettepe Üniv. Güzel Sanatlar Ens. İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, sayfa no: 123-126, Ankara.

Connell J., 2012. Late bloomers at the Toronto Music Garden. <https://threedogsinagarden.blogspot.com/p/about-three-dogs-in-garden.html>. Erişim Tarihi: 09.07.2023.

Çiftci E., 2023. İslam medeniyetinde bahçe sanatı özgün adı: The Arts of The Islamic Garden. Mîzânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi, 16: 271-275.

Düzenli T, Alpak EM, Akyol D., 2019. Peyzaj mimarlığında su ögesinin tarihsel süreçteki kullanım amaçları. Sanat ve Tasarım Dergisi, 9(1): 20-35 .

Graham P., 2009. A visit to Toronto Music Garden. <http://cherishtoronto.blogspot.com/2009/08/visit-to-toronto-music-garden.html>. Erişim Tarihi: 01.07.2023.

Khabbazi PA, Erdoğan E., 2012. İslam bahçeleri. Tekirdağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 9(2): 20-31.

Korlu MV., 2004 Johann Sebastian Bach ve Çello suitleri. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik (Yaylı Çalgılar) Anasanat Dalı Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.

Kruse R., 2021. Bach on the harbourfront: Geographies of the Toronto Music Garden. Area, 55: 254-263. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/area.12843>

Le L., 2013 Shizhushan Music Park. <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:%E9%9F%B3%E> . Erişim Tarihi: 10.07.2023.

Li Y., 2017. Landscape as music: A new approach to the study the spiritual beauty in landscape design. World Design Summit, Canada. (Basılmamış).

Marquez A., 2023. Toronto Music Garden: Um dos pontos mais mágicos de Toronto. <https://mileniostadium.com/vida-vidas/canada-entre-nos/toronto> - . Erişim Tarihi: 08.07.2023.

Nilüfer Belediyesi., 2018. Müziğin tınısı bu parkta hayat buluyor. <https://www.nilufer.bel.tr/haber/muzigin-tinisi-bu-parkta-hayat-buluyor>. Erişim Tarihi: 09.07.2023.

Taşçıoğlu S, Başkan Günel NY., 2021. Müziğin peyzaj algısı üzerindeki etkisi. Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 18(2): 233-244.

URL-1., 2018. Toronto Music Garden. <https://jmmds.com/portfolio/the-toronto-music-garden/>. Erişim Tarihi: 09.06.2023.

URL-2., 2016. Toronto Music Garden. <https://listify-demos.astoundify.com/classic/listing/toronto-music-garden/>. Erişim Tarihi: 08.07.2023.

URL-.3, 2020. New Musical Garden in Memory of Guy. <https://www.percussionplay.com/kibbutz-magal-musical-memorial-garden/>. Erişim Tarihi: 07.07.2023.

URL-4., 2023. Jess Mackie Music Garden <https://www.percussionplay.com/edinburgh-childrens-hospital/>. Erişim Tarihi:09.07.2023.

Ünal K., 2011. Barok Dönem’de süit Ve Johann Sebastian Bach Si Minör No:2 Orkestra Süiti’nin Flüt Partisi Üzerine Bir İnceleme. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik (Üfleme ve Yaylı Çalgılar) Anasanat Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Weingartner T., 2023. Great Parks Opens Music Garden at Glenwood Gardens. <https://www.wvxu.org/environment/2023-06-08/great-parks-music-garden-glenwood-gardens>. Erişim Tarihi: 19.06.2023.

Whitelocks S., 2017. Walking in rhythm! Gardeners Construct a Five-Acre 'Musical Park' Complete with Giant Violin That Can Only be Seen from the Air. Dailymail. <https://www.dailymail.co.uk/news/article-4220164/> . Erişim Tarihi: 10.07.2023.

Yakınlar N., 2020. Algısal duyuşal Karakteristikler kapsamında kentşel yeşil alanların beden sağığı restorasyonu üzerindeki etkisinin incelenmesi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Aydın.